

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра правового забезпечення безпеки бізнесу

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. № 1 від «1» 09 20 10 р.)

Ректор

_____ А.А. Мазаракі

**ПРАВознавство /
JURISPRUDENCE**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: О. А. АЛЬОНКІН, кандидат юридичних наук,
Р. П. СУХАЦЬКИЙ, кандидат історичних наук.

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри правового
забезпечення безпеки бізнесу 27 серпня 2020 р., протокол № 1.

Рецензенти: В. П. НАГРЕБЕЛЬНИЙ, кандидат юридичних наук,
заслужений юрист України, заступник директора Інституту
держави і права ім. В.М. Корецького НАН України з наукової
роботи.

**ПРАВознавство /
JURISPRUDENCE**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

ВСТУП

Програма дисципліни «Правознавство» призначена для здобувачів першого рівня вищої освіти ОС «Бакалавр», галузі знань 12 «Інформаційні технології», спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», спеціалізації «Комп'ютерні науки».

Програму підготовлено з урахуванням вимог Стандарту вищої освіти України та відповідної освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів.

Розроблена програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Правознавство» є надання здобувачам ступеня вищої освіти бакалавр базових знань і навичок достатніх для успішного розв'язання професійних задач та практичних питань у правовому контексті.

Завданням вивчення дисципліни «Правознавство» є формування у здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр цілісної уяви про правове регулювання суспільних відносин; оволодіння навичками аналізу чинного національного законодавства; набуття необхідних знань для їх застосування в майбутній професійній діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є держава як організація політичної влади, що забезпечує за допомогою права управління справами всього суспільства, право як соціально-політичне явище і сукупність загальнообов'язкових, формально визначених правил поведінки, що встановлені державою та співвідношення і взаємозв'язок між державою та правом.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Пререквізити: залишкові знання студентів зі шкільної програми «Правознавства», яка вивчалась ними в 9 класі загальноосвітньої середньої школи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Правознавство», як вибіркова компонента освітньо-професійної програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньо-професійною програмою</i>		
ЗК 14	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Основи теорії держави.

Основні теорії походження держави. Виникнення держави та історичні типи держав. Сутність, основні ознаки поняття «держава». Поняття функцій держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Поняття та елементи форм держави: а) форма державного правління; б) форма державного устрою; в) державно-правовий режим. Механізм держави, поняття та його елементи. Основні сучасні концепції держави. Правова держава: поняття та її ознаки, шляхи формування правової держави в Україні.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 2. Загальне поняття права.

Основні значення терміну «право». Право у загально соціальному розумінні. Право як об'єктивна категорія, його поняття та співвідношення з іншими основними видами соціальних норм. Основні ознаки, властивості, характерні риси права. Зв'язок права і держави. Взаємодія правових та техніко-технологічних норм у сфері торговельно-економічної діяльності. Об'єктивне і суб'єктивне право, їх співвідношення.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 3. Норми права.

Поняття та основні ознаки правової норми (співвідношення права та правової норми). Структура правової норми (співвідношення структури норми та структури

нормативно-правового акту). Класифікація норм права.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 4. Джерела права.

Поняття джерела права, його різні значення. Система джерел (форм) права. Нормативно-правовий акт як основне джерело права та їхня система.

Межі дії нормативних актів. Дія нормативного акта у часі; порядок набрання чинності актом; зворотна сила закону. Дія нормативного акта у просторі; екстериторіальність. Дія нормативного акта за колом осіб; імунітет та його різновиди.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 5. Система права.

Поняття системи права. Поняття галузі права. Предмет, метод та юридичний режим регулювання як класифікаційні підстави галузевої систематизації правових норм. Основні галузі права та загальна характеристика їхнього змісту та джерел: конституційне, цивільне, трудове, адміністративне, фінансове, сімейне, земельне, кримінальне, цивільне процесуальне, господарське процесуальне, кримінально-процесуальне.

Співвідношення система права та система законодавства. Систематизація законодавства: поняття, значення та форми.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 6. Реалізація права.

Поняття та форми реалізації норм права. Застосування права як форма його реалізації. Взаємозв'язок норми права та правовідносин. Поняття та структура (елементи) правовідносин: учасники, їхні суб'єктивні права та обов'язки, об'єкт правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин (юридичні факти). Юридичні факти.

Поняття тлумачення норм права. Види і способи тлумачення права.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 7. Поняття законності і правопорядку. Правопорушення та юридична відповідальність.

Поняття законності, правопорядку, суспільного порядку та дисципліни. Гарантії законності. Правова культура: зв'язок із загальною культурою. Види правової культури. Професійна правова культура спеціалістів торговельно-економічного профілю.

Правомірна поведінка і правопорушення. Правопорушення: поняття, ознаки. Види правопорушень. Склад правопорушення, зміст його елементів. Поняття, мета, принципи юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 8. Конституційне право – провідна галузь національного права України.

Поняття конституційного права. Характеристика суспільних відносин, які складають предмет конституційного права України. Метод конституційного регулювання. Система конституційного права України. Основні інститути конституційного права. Джерела конституційного права України. Поняття «конституції». Права і свободи людини та громадянина.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 9. Органи державної влади і місцевого самоврядування.

Загальні засади органів державної влади і місцевого самоврядування. Правовий статус Верховної Ради України. Президент України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Прокуратура України. Судова система України. Конституційний Суд України. Місцеве самоврядування.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 10. Поняття цивільного права та цивільно-правових відносин.

Загальна характеристика цивільного права, як галузі права (поняття, предмет та метод). Цивільно-правові відносини: майнові відносини, особисті немайнові відносини. Об'єкти цивільно-правових відносин.

Джерела та система цивільного права. Поняття, види та об'єкти цивільно-правових відносин. Відносини власності: поняття та зміст права власності. Види форм

власності.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 11. Суб'єкти цивільного права.

Суб'єкти цивільного права. Громадяни (фізичні особи), як суб'єкти цивільних-правовідносин. Поняття і зміст цивільно-правової правоздатності і дієздатності громадян: повна, неповна, часткова. Обмеження цивільної дієздатності (підстави, порядок та наслідки). Визнання громадянина недієздатним. Оголошення громадянина померлим, порядок та наслідки.

Спеціальна правосуб'єктність юридичних осіб. Органи юридичних осіб. Порядок виникнення, реорганізації та ліквідації юридичних осіб.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 12. Цивільно-правові правочини. Представництво в цивільному праві.

Поняття та класифікація правочинів. Умови дійсності цивільних правочинів. Визнання правочину недійсним та правові наслідки (реституція та її види). Види недійсних правочинів.

Представництво: поняття та види. Сфера та межі дії представництва (представника). Підстави, за яких виникають повноваження з представництва. Доручення як одна з підстав представництва. Форма і строк доручення. Передоручення. Припинення доручення. Наслідки скасування доручення.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 13. Зобов'язальне право.

Поняття, суб'єкт, об'єкт та зміст цивільно-правових зобов'язань. Підстави виникнення цивільно-правового зобов'язання. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення зобов'язання. Види договорів. Процес (порядок) укладання договору. Зміна та розірвання умов договору. Загальні умови виконання зобов'язань.

Способи забезпечення виконання зобов'язань: неустойка, застава, порука, завдаток, гарантія, притримання. Поняття та способи припинення зобов'язань. Поняття, підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Види цивільно-правової відповідальності.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 14. Основи сімейного права України.

Загальна характеристика сімейного права як галузі права. Джерела, система та завдання сімейного права України.

Порядок і умови укладання шлюбу. Особисті та майнові права і обов'язки подружжя. Припинення шлюбу. Недійсність шлюбу.

Особисті права та обов'язки батьків і дітей. Права батьків і дітей на майно. Аліментні обов'язки батьків і дітей та інших членів сім'ї і родичів. Усиновлення (удочеріння).

Насильство в сім'ї як порушення прав людини та соціальна проблема. Розвиток концепції попередження та протидії насильству в сім'ї у міжнародних документах. Національне законодавство щодо протидії насильству в сім'ї. Координація та взаємодія суб'єктів протидії насильству в сім'ї. Види, форми, способи, засоби і заходи запобігання насильству в сім'ї. Відповідальність за вчинення насильства в сім'ї, поняття та принципи. Цивільно-правова, адміністративна та кримінальна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї. Поняття та система спеціально-кримінологічного запобігання насильству в сім'ї.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 15. Поняття та зміст трудових правовідносин. Виникнення трудових правовідносин.

Поняття трудового права та трудових правовідносин. Характеристика суспільних відносин, що формують предмет трудового права України. Метод та джерела трудового права України. Колективний договір як джерело та інститут трудового права: поняття, зміст та порядок укладання.

Поняття та умови трудових договорів, порядок їх укладення (документи, що необхідні для прийому на роботу). Випробування при прийнятті на роботу. Форми і види трудових договорів. Контракт як різновид трудового договору.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 16. Припинення трудових правовідносин.

Поняття та види зміни умов трудового договору (переведення, переміщення, зміна істотних умов праці).

Поняття та класифікація підстав припинення трудового договору. Загальні підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу. Розірвання трудового договору з ініціативи органів, що не є стороною договору. Порядок звільнення працівника.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 17. Правове регулювання робочого часу і часу відпочинку.

Поняття робочого часу та його види. Скорочений робочий час, неповний робочий час. Режим та облік робочого часу. Види режиму робочого часу. Види робочого тижня. Робота за змінами. Ненормований робочий день. Робота в нічний час. Надурочні роботи.

Поняття та види часу відпочинку. Щоденний та щотижневий відпочинок. Святкові і неробочі дні. Відпустки: поняття та їх види. Щорічні відпустки. Інші види відпусток.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 18. Трудова дисципліна, дисциплінарна та матеріальна відповідальність.

Поняття і зміст трудової дисципліни. Трудова дисципліна та правила внутрішнього трудового розпорядку. Нормативні акти, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок і трудову дисципліну. Основні обов'язки працівників. Заохочення як засіб забезпечення трудової дисципліни.

Дисциплінарна відповідальність. Система заходів впливу, що застосовується до порушників трудової дисципліни. Підстави дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарний проступок. Кваліфікація дисциплінарних проступків. Дисциплінарні стягнення. Порядок накладання дисциплінарних стягнень. Заходи дисциплінарного впливу.

Поняття, підстави та умови матеріальної відповідальності за трудовим законодавством України. Види матеріальної відповідальності працівників: обмежена матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. Пряма дійсна шкода; повна матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування; підвищена (кратна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування; колективна (бригадна) матеріальна відповідальність: поняття, межі та умови застосування. Порядок визначення розміру шкоди і відшкодування шкоди, заподіяної працівником.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 19. Правове регулювання порядку вирішення трудових спорів.

Поняття та класифікація трудових спорів. Органи що їх розглядають. Комісії по трудових спорах: їх організація та компетенції. Порядок розгляду трудових спорів у комісіях по трудових спорах. Порядок прийняття, оскарження та виконання рішення комісії по трудових спорах. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Колективні трудові спори та порядок їх вирішення. Розгляд трудових спорів у суді. Справи, що підлягають безпосередньому розглядові в суді

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 20. Адміністративна відповідальність та інші заходи адміністративного примусу.

Поняття адміністративно-правових відносин та адміністративного права. Предмет, метод та джерела адміністративного права. Особливості адміністративно-правових відносин. Форми управлінської діяльності. Методи державного управління. Адміністративний примус у системі методів державного управління.

Адміністративно-деліктне право як підгалузь адміністративного права. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття та склад адміністративного правопорушення. Підстави адміністративної відповідальності. Характеристика адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень та їхній зміст. Система адміністративних правопорушень. Органи, що розглядають справи про адміністративні правопорушення. Адміністративні правопорушення в системі торгівлі і громадського харчування. Відповідальність за адміністративні проступки, інші заходи адміністративного примусу.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 21. Загальні поняття кримінального права та кримінальної відповідальності.

Поняття і структура кримінального права. Підстави кримінальної відповідальності. Поняття та види злочинів. Склад злочину та зміст його елементів. Об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона злочину. Обставини, що виключають суспільну небезпеку і протиправність діяння (необхідна оборона, крайня

необхідність). Стадії розвитку вчинення злочину. Співучасть у злочині. Види співучасті у вчиненні злочину.

Кримінальне покарання: поняття, мета та види. Обставини, що пом'якшують відповідальність. Обставини, що обтяжують відповідальність. Особлива частина кримінального права. Класифікація злочинів. Злочини у сфері господарської діяльності. Порушення порядку зайняття господарською діяльністю та діяльністю з надання фінансових послуг. Зайняття забороненими видами господарської діяльності. Фіктивне підприємництво. Протидія законній господарській діяльності. Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Порушення законодавства про бюджетну систему України. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Обман покупців та замовників. Випуск, реалізація недоброякісної продукції.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 22. Екологічне право як галузь права.

Поняття екологічного права та екологічних правовідносин. Об'єкт і предмет екологічного права. Суб'єкти екологічного права. Методи правового регулювання в екологічному праві. Принципи екологічного права. Джерела екологічного права. Загальна характеристика системи екологічного права. Головні глобальні екологічні завдання.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 23. Інформаційне право як галузь права.

Поняття, об'єкт і предмет інформаційного права. Методологія інформаційного права. Система інформаційного права та його джерел. Інформаційні права людини і громадянина. Правові інформаційно-пошукові системи.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 24. Господарське право як галузь права.

Конституційні основи правопорядку у сфері господарювання. Основні принципи підприємництва в Україні та його організаційні форми. Поняття підприємництва та основні принципи його здійснення в Україні. Організаційні форми підприємництва в Україні. Обмеження у здійсненні підприємницької діяльності.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

Тема 25. Основи міжнародного права.

Міжнародні відносини і міжнародне право. Сутність, джерела і система міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Основні принципи міжнародного права. Право міжнародних договорів. Міжнародні організації. Відповідальність в міжнародному праві. Права людини і міжнародне право. Міжнародна співпраця у боротьбі зі злочинністю. Міжнародно-правові способи вирішення міжнародних суперечок. Поняття міжнародного приватного права. Суб'єкти міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права.

Список рекомендованих джерел

Нормативно-правові акти: 1-36.

Основний: 1-5.

Додатковий: 1-18.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти:

1. *Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року. ВВРУ. 1991. № 38. **
2. *Виборчий кодекс України від 19.12.2019 № 396-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>*
3. *Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV із змін.: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.*
4. *Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 року. ВВРУ. 1990. № 31.*
5. *Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.*
6. *Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.*
7. *Кодекс України з процедур банкрутства від 18.09.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1844>.*
8. *Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.*
9. *Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.*
10. *Кримінальний Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III із змін. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.*
11. *Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.*
12. *Конвенція про стягнення аліментів за кордоном. Документ ООН від 20.06.1956. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_425.*
13. *Конвенція про міжнародне стягнення аліментів на дітей та інших видів сімейного утримання. Документ ООН від 23.11.2007. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_112.*
14. *Конвенція про права дитини. Документ ООН від 20.11.1989. URL: http://www.rada.gov.ua/laws/show/995_021.*
15. *Про державну реєстрацію актів цивільного стану. Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>.*
16. *Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям. Закон України від 01.06.2000 № 1768-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>.*
17. *Про державну допомогу сім'ям з дітьми. Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.*
18. *Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам. Закон України від 16.11.2000 № 2109-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>.*

19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
20. Про виконавче провадження. Закон України від 2.07.2016 № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.
21. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
22. Про відпустки. Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>.
23. Про військовий обов'язок і військову службу. Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
24. Про громадянство України. Закон України від 18.01.2001 № 2235-III: . URL <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
25. Про колективні договори і угоди. Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
26. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.
28. Про Конституційний Суд України. Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
29. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
30. Про охорону дитинства. Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>.
31. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності. Закон України від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
32. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>.
33. Про свободу совісті та релігійні організації. Закон України від 23.04.1991 № 987-XII. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
34. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
35. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV із змін. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
36. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <http://www.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

Основний:

1. Кунченко-Харченко В. І., Печерський В. Г., Трубін Ю. Ю. *Правознавство: навч. посіб.* К.: Кондор, 2011. 476 с. *
2. Герц А. А., Кравчук С. Й. *Правознавство: навч. посіб.* – Хмельницький: Хмельницький інститут управління і права. 2017 – 283 с.
3. *Основи правознавства України: навч. посіб.* / за ред. проф. Ю. І. Крегула. К.: КНТЕУ, 2018. 528 с.
4. *Правознавство: термінологічний словник: навч. посіб.* / за ред. проф. Ю. І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. – 268 с.
5. *Правознавство: підручник для студентів ВНЗ* / Волошкевич Г. А., Джолос С. В., Дробот Ж. А. та інш. Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького. 2019. – 686 с.

Додатковий:

1. *Теорія держави і права* / за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. К.: НАВС. 2017. 320 с.
2. *Юридична відповідальність у підприємстві: навч. посіб.* / за ред. Ю. І. Крегула. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2017. 316 с.
3. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. *Конституційне право України: навч. посіб.* Київ: Юрінком Ін-тер. 2018. 556 с.
4. Костюченко О. Є. *Трудове право України: навч. посіб.* Університет ДФС України. Ірпінь, 2018. 320 с. (Серія «На допомогу студенту» УДФСУ, т. 30).
5. Костюченко О. Є. *Реалізація соціального призначення трудового права: монографія.* Харків: Право, 2018. 392 с.
6. Крегул Ю. І., Радченко О. Ю. *Захист прав споживачів фінансових послуг. Захист прав споживачів фінансових послуг: монографія.* Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. 264 с.
7. Бородін І. Л. *Адміністративне право України: підручник.* К.: Алерта. 2019. 548 с.
8. Альонкін О., Колодій О. *Конституційно-правовий статус Українського народу. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2019. № 1. С.5-12.
9. Альонкін О., Корецький С. *Охорона культурних прав людини в Україні. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2019. № 5. С.17-24.
10. Бондаренко М. О. *Становлення громадянського суспільства в Україні // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2018. № 2. С. 16-22
11. Ігонін Р. В., Вікторчук М. В. *Поняття та особливості адміністративних процедур.* Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2019. Вип.2 (86). С.182-190.
12. Кулинич О. П. *Правовий режим земель індустріальних парків // «ПРАВО. ЛЮДИНА. ДОВКІЛЛЯ».* 2019. Том 10, № 2. С. 123-132. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/law2019.02.016>.
13. Крегул Ю. І., Батрименко В. І. *Гармонізація системи регулювання електронної комерції України з ЄС. Науковий журнал «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право».* №1(102). 2019. С.13-25.

14. Нікітенко В. М. Проблеми кримінально-правової кваліфікації діянь, пов'язаних із фальсифікацією доказів. Судова апеляція: наук.-практ. журнал. Київ: Апеляційний суд м. Києва, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2019. № 1 (54). С. 151-158.
15. Ситніченко О. М. Актуальні питання правової охорони атмосферного повітря від забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів // Юридичний вісник: Повітряне і космічне право.- 2018 р. №4 –С.32-39.
16. Сонюк О. В. Проблемні питання оновленої процедури розгляду публічно-правових спорів в порядку адміністративного судочинства // Державно-правове регулювання суспільних відносин в умовах нових глобалізаційних викликів: вітчизняні та міжнародні реалії: монографія / Київський університет права НАН України; за заг. ред. Ю.Л. Бошицького. – Київ: Талком, 2019. – 794 с. – С. 223-240.
17. Сухацький Р. П. Правовий нігілізм як проблема розвитку суспільства та держави в цілому // «Management of higher education quality: problems and prospects» / [collection of scientific papers; edited Victor Oliynyk]. – London, IASHE, 2017. – С. 47-48.
18. Шведова Г. Л. Корупція як загроза економічній безпеці України // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К. : НАУ, 2019. - № 1 (50). – С. 179-183

Internet-ресурси:

1. Національна бібліотека України імені академіка Володимира Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
5. Британська бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bl.uk>.
6. Бібліотека Конгресу США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.loc.gov>.
7. Німецька національна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.d-nd.de>.
8. Національна бібліотека Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bnf.fr>.

**Курсивом зазначені джерела, що є в наявності в бібліотеці КНТЕУ*